ZBIERKA ZÁKONOV
SLOVENSKEJ REPUBLIKY

Ročník 1990

Vyhlásené: 14.03.1990 Vyhlásená verzia v Zbierke zákonov Slovenskej republiky

Obsah tohto dokumentu má informatívny charakter.

73

ZÁKON

zo 14. marca 1990

o civilnej službe

Federálne zhromaždenie Československej socialistickej republiky sa uznieslo na tomto zákone:

§ 1
Úvodné ustanovenie

(1) Civilnou službou je verejnoprospešná služba občana, ktorou je podľa tohto zákona povinný, ak mu náboženské vyznanie alebo morálne presvedčenie bráni vo výkone vojenskej činnej služby.[1])

(2) Občan vykoná civilnú službu formou pomocných činností v organizáciách nezainteresovaných na zisku, a to v oblasti zdravotníctva, sociálnej oblasti, v oblasti ochrany životného prostredia, pri likvidácii následkov živelných pohrôm a v iných všeobecnoprospešných činnostiach, ktoré ustanoví vláda Československej socialistickej republiky.

(3) Civilná služba je o polovicu dlhšia než vojenská činná služba, namiesto ktorej sa vykonáva.

(4) Výkonom civilnej služby nesmú občanovi, ktorý ju vykonáva, vzniknúť neodôvodnené výhody proti tým občanom, ktorí vykonávajú vojenskú činnú službu.

PRVÁ ČASŤ
ORGANIZÁCIA CIVILNEJ SLUŽBY

§ 2

(1) Písomným vyhlásením môže občan odmietnuť výkon vojenskej činnej služby z dôvodov uvedených v § 1 ods. 1.

(2) Vyhlásenie podáva okresnej vojenskej správe, ktorá ho postúpi príslušnému národnému výboru.

(3) Podaním vyhlásenia sa občan zbavuje povinnosti vykonať vojenskú činnú službu.

DRUHÁ ČASŤ
POVOLANIE, NASTÚPENIE A VÝKON CIVILNEJ SLUŽBY

§ 3
Povolanie do civilnej služby

(1) Povinnosť vykonávať civilnú službu vzniká občanom po dovŕšení veku 18 rokov a trvá do veku 38 rokov.

(2) Občania, ktorí majú vykonávať civilnú službu, sú povinní uposlúchnuť povolávací rozkaz, dostaviť sa v určenom termíne do ustanoveného miesta v určenej organizácii a plniť riadne úlohy spojené s výkonom tejto služby.

(3) Povolávací rozkaz nastúpiť civilnú službu vydáva národný výbor, v ktorého obvode pôsobnosti má občan, ktorý má byť povolaný na výkon civilnej služby, trvalý pobyt. Skutočnosť, že občan vykonáva civilnú službu, sa vyznačí v jeho občianskom preukaze, v ktorom sa vyznačuje aj jej skončenie.

(4) Povinnosť občana nastúpiť a vykonávať civilnú službu v príslušnej organizácii vzniká dňom, ktorým národný výbor pridelil občana na výkon služby v tejto organizácii, a končí sa rozhodnutím národného výboru o ukončení tohto pridelenia.

(5) Dňom nástupu občana na výkon civilnej služby začína občanovi plynúť obdobie nepretržitého trvania tejto služby, pokiaľ nedôjde k jej prerušeniu podľa § 4.

(6) Občanovi prislúcha náhrada cestovného pri nástupe na výkon civilnej služby a návrate z nej. Náhradu poskytuje organizácia, v ktorej bude alebo bola táto služba vykonávaná.

§ 4
Odklad, prerušenie a zbavenie výkonu civilnej služby

(1) Občanom možno na ich žiadosť zo zdravotných, rodinných, sociálnych dôvodov a iných dôvodov hodných osobitného zreteľa povoliť odklad alebo prerušenie výkonu civilnej služby.

(2) Príslušný národný výbor povoľuje odklad alebo prerušenie výkonu civilnej služby tak, aby ju občan nastúpil najneskôr vo veku 27 a ukončil do veku 38 rokov.

(3) Príslušný národný výbor zbaví občana civilnej služby, pokiaľ sa stal trvale neschopným na jej výkon.

§ 5
Ústavné práva a slobody

Výkon ústavou zaručených práv a slobôd občanov v civilnej službe môže byť obmedzený len na základe zákona.

§ 6
Povinnosti občana v civilnej službe

(1) Občan je povinný podľa pokynov organizácie osobne vykonávať v organizácii všetky činnosti v súlade s týmto zákonom, pokiaľ pre neho nie sú nevhodné vzhľadom na jeho zdravotný stav a fyzické schopnosti.

(2) Občan môže opustiť obec, kde vykonáva civilnú službu, len so súhlasom vedúceho organizácie alebo jeho štatutárneho zástupcu.

(3) Občan vykonávajúci civilnú službu nesmie byť zárobkovo činný v pracovnom alebo obdobnom pomere.

(4) Duchovní cirkví a náboženských spoločností majú právo vykonávať pastoračnú činnosť po splnení povinností ustanovených v tomto zákone.

§ 7

(1) Na povinnosti občana vyplývajúce z výkonu činností podľa § 6 ods. 1 sa primerane vzťahujú ustanovenia Zákonníka práce o základných povinnostiach pracovníkov.[2])

(2) Pri závažnom alebo opätovnom menej závažnom porušení povinností vyplývajúcich pre občana z výkonu civilnej služby môže vedúci organizácie uložiť občanovi kárne opatrenie spočívajúce v predĺžení doby trvania civilnej služby až o sedem dní.

(3) Proti rozhodnutiu vedúceho organizácie o predĺžení civilnej služby sa môže občan odvolať na národný výbor, ktorý mu výkon služby prikázal, a to v lehote 15 dní od doručenia rozhodnutia. Odvolanie má odkladný účinok.

(4) Národný výbor, ktorý občanovi výkon civilnej služby prikázal, môže na jeho žiadosť odpustiť povinnosť vykonať predĺženú dobu trvania civilnej služby, o ktorej bolo rozhodnuté podľa odseku 2.

§ 8
Povinnosti organizácie

(1) Organizácia, v ktorej sa vykonáva civilná služba, je povinná zabezpečiť občanovi vykonávajúcemu túto službu bezplatné ubytovanie, poskytnúť mu bezplatne pracovný odev, stravu najmenej trikrát denne a služné vo výške zodpovedajúcej služnému vojaka v základnej službe. Organizácia poskytne občanovi aj primeraný príspevok na ošatenie.

(2) Pokiaľ pracovníkovi organizácie pri výkone práce patria príplatky za prácu v mimoriadne sťažených a zdravotne vysoko rizikových pracovných podmienkach podľa mzdových predpisov alebo pokiaľ má nárok na dodatkovú dovolenku, je organizácia povinná poskytnúť tieto príplatky alebo dodatkovú dovolenku aj občanovi vykonávajúcemu civilnú službu v rovnakých podmienkach.

(3) Pokiaľ organizácia nemôže zabezpečiť bezplatné ubytovanie alebo stravovanie, uhrádza občanovi, ktorý v nej vykonáva civilnú službu, skutočné náklady vynaložené na jeho primerané ubytovanie alebo stravovanie alebo mu poskytne určenú paušálnu sumu.

§ 9
Doba výkonu činnosti a služobná pohotovosť

(1) Skutočný výkon činnosti v civilnej službe nesmie prekročiť týždenný pracovný čas ustanovený v pracovnoprávnych predpisoch pre obdobnú prácu; do skutočného výkonu činnosti sa nezapočítava doba služobnej pohotovosti.

(2) Doba skutočného výkonu činnosti a doba nariadenej služobnej pohotovosti tvorí služobnú smenu. Občan má nárok na nepretržitý odpočinok medzi dvoma služobnými smenami v rozsahu najmenej 8 hodín a raz týždenne na nepretržitý odpočinok v rozsahu najmenej 24 hodín.

(3) Vedúci organizácie môže nariadiť občanovi služobnú pohotovosť; pritom sa musí občanovi zachovať doba nepretržitého odpočinku podľa odseku 2.

§ 10
Riadna a osobitná dovolenka

(1) Riadna dovolenka sa občanom v civilnej službe poskytuje v rozsahu zodpovedajúcom dovolenke vojaka v základnej službe.

(2) Dobu čerpania riadnej dovolenky určuje vedúci organizácie.

(3) Vedúci organizácie môže občanovi v civilnej službe poskytnúť osobitnú dovolenku z dôvodov a v rozsahu, ktoré zodpovedajú osobitnej dovolenke poskytovanej vojakom v základnej službe.

§ 11
Náhrada škody

O zodpovednosti občana v civilnej službe za škodu spôsobenú organizácii a o zodpovednosti organizácie za škodu spôsobenú občanovi v civilnej službe platia primerane právne predpisy upravujúce zodpovednosť za škodu medzi vojakmi základnej služby a vojenskou správou.

TRETIA ČASŤ
TRESTNÉ ČINY OSÔB VYKONÁVAJÚCICH CIVILNÚ SLUŽBU

Nenastúpenie civilnej služby

§ 12

Kto v úmysle vyhnúť sa trvale civilnej službe túto službu nenastúpi do 24 hodín po uplynutí lehoty určenej v povolávacom rozkaze, potresce sa odňatím slobody na šesť mesiacov až tri roky.

§ 13

Kto nenastúpi, hoci aj z nedbanlivosti, civilnú službu do 24 hodín po uplynutí lehoty určenej v povolávacom rozkaze, potresce sa odňatím slobody až na jeden rok.

Vyhýbanie sa výkonu civilnej služby

§ 14

(1) Kto sa v úmysle vyhnúť sa civilnej službe alebo plneniu povinností z nej vyplývajúcich poškodí na zdraví, predstiera chorobu, falšuje listinu, opije sa alebo použije iný úskok, alebo kto odopiera konať civilnú službu, potresce sa odňatím slobody na šesť mesiacov až tri roky.

(2) Kto zo zavrhnutiahodnej pohnútky odmieta plniť pokyny pri výkone civilnej služby alebo kto také pokyny sústavne neplní, potresce sa odňatím slobody až na osemnásť mesiacov.

§ 15

(1) Kto bez povolenia opustí miesto výkonu civilnej služby na dobu dlhšiu ako dva dni alebo sa po túto dobu bez povolenia zdržiava mimo tohto miesta, potresce sa odňatím slobody až na šesť mesiacov.

(2) Kto bez povolenia opustí miesto výkonu civilnej služby na dobu dlhšiu ako štrnásť dní alebo sa po túto dobu bez povolenia zdržiava mimo tohto miesta, potresce sa odňatím slobody na šesť mesiacov až tri roky.

(3) Kto v úmysle vyhnúť sa civilnej službe bez povolenia opustí miesto výkonu tejto služby alebo sa bez povolenia zdržiava mimo tohto miesta, potresce sa odňatím slobody na šesť mesiacov až tri roky.

ŠTVRTÁ ČASŤ
Spoločné a záverečné ustanovenia

§ 16

(1) Za brannej pohotovosti štátu môžu podávať vyhlásenie o odmietnutí vojenskej činnej služby iba branci, a to odvodnej komisii pri odvodnom konaní.

(2) Občania, ktorí sú povinní výkonom civilnej služby, môžu byť za brannej pohotovosti štátu povolaní na osobné úkony pre potreby ozbrojených síl.[3])

§ 17

V konaní podľa tohto zákona postupujú národné výbory podľa všeobecných predpisov správneho konania,[4]) pokiaľ tento zákon neustanovuje inak.

§ 18

(1) Doba výkonu civilnej služby sa na účely sociálneho a dôchodkového zabezpečenia započítava obdobne ako doba vojenskej činnej služby.

(2) Doba výkonu civilnej služby sa na účely výmery dovolenky z pracovného pomeru započítava do doby trvania pracovného pomeru.

§ 19
Účinnosť

Tento zákon nadobúda účinnosť dňom vyhlásenia.

Havel v. r.

Dubček v. r.

Čalfa v. r.

1) § 20 ods. 2 branného zákona.

2) § 73 Zákonníka práce.

3) § 45 branného zákona.

4) Zákon č. 71/1967 Zb. o správnom konaní (správny poriadok).

Vydavateľ Zbierky zákonov Slovenskej republiky a prevádzkovateľ právneho a informačného portálu Slov-Lex dostupného na webovom sídle www.slov-lex.sk je Ministerstvo spravodlivosti Slovenskej republiky, Župné námestie 13, 813 11 Bratislava, tel.: 02 571 01 000, e-mail: helpdesk@slov-lex.sk.